

nu toe in de literatuur verschenen doorsneden van de peristoomzone is af te leiden, dat ook bij *Buxbaumia evenalis* bij alle andere Bladmossen de aanleg van het peristoom terug te voeren is op twee concentrische cirkels van cellen, waarvan de celwanden geheel of gedeeltelijk verdikt worden. De verdikkingen van de middenwanden geven het enkelvoudige peristoom, zoals we dat kennen bij *Ceratodon*. Op dezelfde wijze ontstaat het buitenste peristoom bij *Bryum* en *Hypnum*. Nu treden er bij *Buxbaumia* in de binnenste cirkelrij secundaire celdelingen op. Deze nieuwe wanden vormen een membraan, dat geplooid is en de peristoomkegel vormt, die geheel afwijkt van de peristoomvormingen bij de andere mossen. Onderzoekingen zullen echter moeten uitmaken of het binnenste peristoom bij *Bryum* niet met dit peristoomvlies homoloog is. Dit toch is aan haar basis eveneens vliesvormig en gaat eerst naar boven in tanden over. (Vergelijk voor een volledig overzicht van de peristoomvormen en hun onderling verband mijn artikel in *Manual of Bryology*, pag. 34 - 36.)

Volgens mij kunnen we dus *Buxbaumia* niet opvatten als een primitieve vorm van bladmossen, maar juist als een vrij hoog ontwikkelde soort. Daarbij is de gametophoor gereduceerd, iets wat we tenslotte ook aantreffen bij de *Pteridophyten* of varenplanten. Daar blijft ook de gametophyt klein en heeft de sporophyt de assimilerende taak overgenomen, waarbij een differentiatie in stengel en blad is opgetreden. Geenszins wil ik hiermee zeggen, dat *Buxbaumia* als een overgang van mossen naar varens kan worden opgevat. Ik meende hier alleen een analoge ontwikkeling te moeten signaleren.

Zo geeft ons *Buxbaumia* dus stof ter overdenking en voor nader onderzoek op verschillende terreinen der botanie. Laten we hopen, dat de inhoud van ons blad even interessant zal zijn en ook een grote verscheidenheid zal tonen, dus niet alleen gevuld zal worden met opgaven over vondsten van mossen hier en daar in ons land, maar dat ook artikelen op ander gebied, zoals morfologische en fysiologische een plaats zullen kunnen vinden.

Met de naam *Buxbaumia* kunnen we alle kanten uit. En laten we zorgen, dat dit blaadje niet primitief blijft, maar tot een hoge ontwikkeling komt. Het zal dan de ontwikkeling van de bryologische studie in ons land ten zeerste bevorderen.

Verslag van de vergadering van de Bryologische Werkgroep N.N.V., van de op 2 Nov. 1946 in het Lab. voor Plantensystematiek te Wageningen.

Na de opening met een welkomstwoord aan de 13 aanwezigen door den voorzitter Dr. R. van der Wijk werd mededeling gedaan van bericht van verhindering van V. Westhoff, M. Mörzer Bruins en J. Barkman.

Daarna begon de voorzitter zijn uiteenzetting over de mogelijkheden en plannen der werkgroep "i.o." wat in oprichting betekende, in verband met de desbetreffende aanvraag, die nog door het H.B. der N.N.V. behandeld moest worden. Hij vermeldde het bestaan der Bryologische Kring, eerst omstreeks 1928, daarna van

1937 tot in de bezettingstijd. Er was met goed resultaat gewerkt door middel van rondzendbrieven; langs een beperkt aantal mensen (de laatste maal 3 groepen van ongeveer 7 personen) circuleerde een pakket mossen. Elke deelnemer nam dit door, verzag het van opmerkingen betreffende de determinaties, voegde er een aantal nieuwe, door hemzelf gedetermineerde mossen aan toe en nam zijn vorige inzending eruit, behalve de erbij gemaakte aantekeningen, die nog 1 keer circuleerden. Het grote bezwaar van deze rondzendingen, afgezien van het vele werk, dat hierbij op de schouders van 1 persoon neerkwam, was, dat de gehele rondzending stagneerde bij in gebreke blijven van 1 persoon. De huidige belangstelling maakt deze methode thans onmogelijk voor de gehele groep. Beter is, voort te bouwen op het idee van plaatselijke werkgroepen. In Amsterdam en Wageningen is hiervoor zeker gelegenheid, resp. onder leiding van Wim Meijer en Wim Margadant. De mogelijkheid van een werkgroep in den Haag zal onderzocht worden. De overige leden, die meer verspreid door het land wonen, zullen deel kunnen nemen aan een rondzendbrief onder leiding van Dr. van der Wijk. Dit betreft momenteel een zestal leden; voor een goed functioneren is dit ongeveer een maximum. Afgezien hiervan zal een ledenlijst bekend gemaakt worden, zodat onderlinge correspondentie tussen de leden mogelijk is. (Zie laatste pag.).

Wat betreft het lidmaatschap van de groep wordt verwacht, dat zowel de wil om serieus te werken als enige mossenkennis aanwezig zijn. N.J.N.-ers zullen ook in de groep mee kunnen werken (samenwerking NNV-NJN), maar komen niet in aanmerking van bestuursfuncties zolang ze geen lid der NNV zijn.

Dr. van der Wijk stelde voor, het voorlopige bestuur als definitief te beschouwen in afwachting van de benoeming door het HB, waartoe het voorgedragen zal worden.

Vervolgens werden de publicatiemogelijkheden besproken. Stukjes in Natura moeten voor alle lezers leesbaar zijn; resultaten der werkgroep zullen er dus(!) niet altijd in gepubliceerd kunnen worden, afgezien van de plaatsruimte. In de nog steeds ongeboorte Wetenschappelijke Mededelingen der NNV zullen artikelen der groep geplaatst kunnen worden; dit zullen vooral plantensociologisch georiënteerde artikelen zijn. Betreft het zeldzame en nieuwe soorten voor ons land, dan is de aangewezen plaats, evenals tot nu toe het Nederl. Kruidk. Arch., dat nu echter nog een achterstand heeft in te halen. Ook in De Levende Natuur zal gepubliceerd kunnen worden. Dit alles is echter niet voldoende. De lopende berichten van de groep, verslagen van vergaderingen, excursies, werkplannen, oproepen enz. kunnen heel goed tot een eigen blaadje verwerkt worden; het bestuur zal dit dan ook in het leven roepen. (Op de excursie, in het enthousiasme over de vondst van Buxbaumia, werd deze naam voor het blaadje uitverkoren). Redacteur is W. Meijer; de verzending zal verzorgd worden door S. Groenhuyzen.

Daarna werd het verdiepen der mossenstudie besproken. Het bestuur verzoekt, bijzondere vondsten aan een der bestuursleden te zenden en wel levermosses aan W. Meijer Bladmosses aan Dr. van der Wijk of beide groepen aan W. Margadant. Verder zullen ver-

schillende personen aparte geslachten gaan bewerken. Hiervoor gaven zich tijdens of na de bijeenkomst op: W.Meijer-Scapania; Dr.R.v.d.Wijk-Fissidens; P.den Dulk-Dicranum; U.Witt-Pogonatum; W.D.Margadant-Mnium; E.Agsteribbe-Campylopus; V.Westhoff-Drepanocladus. De leden worden verzocht soorten van deze geslachten uit hun herbarium aan de betrokken personen toe te zenden, vanzelfsprekend voorzien van vindplaatsen. Tenslotte stelt het bestuur zich beschikbaar voor het controleren van determinaties van leden. In al deze gevallen dient zich een lijst met inhoud van de zending erbij te bevinden (waar de afzender natuurlijk een afschrift bewaart). Ook moeten de mossen van de namen voorzien zijn, die de inzender voor de juiste houdt; inzendingen van naamloze mossen kunnen in het algemeen niet worden gedetermineerd.

Hoewel de groep in beginsel geen beginners opneemt; wil ze toch het eerste begin voor mensen met interesse vergemakkelijken. Daartoe is het plan opgevat, dat Dr. Thijssse een onzer reeds geruimen tijd geleden aan de hand deed, om een exsiccatenverzameling uit te geven, bestaande uit een beperkt aantal zeer algemene mossen, waarvan 50 of 100 exemplaren gemaakt zullen worden. Dit materiaal zal zeer geschikt zijn voor beginners om zich in te werken. P.den Dulk verklaart zich bereid, hiervoor als centrale man op te treden, die met andere leden, die mee willen helpen zal overleggen welke soorten verzameld zullen worden.

Samenwerking met herbaria der universiteiten en hogescholen werd ter sprake gebracht; in het algemeen zullen plaatselijke werkgroepen in contact moeten treden met plaatselijke instellingen, terwijl nieuwe en zeldzame vondsten in het herbarium der Ned. Bot. Vereniging te Leiden vastgelegd moeten worden.

Literatuur-vermelding en uitwisseling zal ter hand genomen worden; een oproep zal geplaatst worden in de daarvoor geschikte bladen ter voorziening in de dringende behoefte aan goede determineerwerken.

Dr.v.d.Wijk bracht ook de nomenclatuur ter sprake. De in Nederland gevolgde nomenclatuur baseert zich op de delen van Englers Natuerl. Pflanzenfamilien uit het begin dezer eeuw en is niet meer in overeenstemming met de internationale botanische nomenclatuurregels, zoals deze te Cambridge (1930) en Amsterdam (1935) gewijzigd zijn. Het bestuur is er over eens, dat het aanbeveling verdient, de internationale namen ook in Nederland te gebruiken; diverse buitenlandse publicaties houden er reeds volledig rekening mee. Er door heen loopt echter de kwestie van veranderingen in de systematiek die veel naamveranderingen doen ontstaan. Om voor Nederland tot een stabiele nomenclatuur te komen, is het gewenst, dat bij het overschakelen op de geldende nomenclatuur er tevens overeenstemming tussen de Nederlandse bryologen bestaat wat betreft de systematische indelingen. In de eenvoudigste vorm bestaat dit hierin, dat men zich baseert op de indeling van gezaghebbende bryologen, zoals b.v. de lijst van Buch, Evans en Verdoorn in Annales Bryologici X voor Levermossen. Het bestuur zal trachten, tot een dergelijke overeenstemming te komen, waarbij persoonlijke voorkeur geen rol mag spelen. De discussie over dit punt werd zeer geanimeerd; sommigen schrokken van het vooruitzicht een hele nieuwe rist namen te moeten leren.

Tenslotte kwam inventarisatie volgens het I.V.O.N. ter sprake. Dit eist echter een beslissing t.o.v. de nieuwe stereografische projectie der topografische kaarten. Er zou n.l. geheel nieuw begonnen kunnen worden door gebruik te maken van de kilometernetten der nieuwe kaarten, ofwel er zou volgens het zelfde systeem doorgetrokken kunnen worden, zonder zich veel van de verschuiving der hokgrenzen aan te trekken.

Wat een volgende bijeenkomst betreft, stelde het bestuur voor 1 maal per jaar een bijeenkomst te houden; de leden brachten echter de wens naar voren, om 2 maal per jaar bijeen te komen. Hiervoor komen dan in aanmerking de lente (April), en de herfst na de paddestoelentijd. De hoop werd uitgesproken, een volgende maal bij de duinen samen te komen, b.v. Haarlem.

Vervolgens hield W.D.Margadant een inleiding over de mossen van Wageningen, die hier in het verslag van de excursie tot een geheel verwerkt is.

De secretaris,
W.D.Margadant.

De Mosflora rondom Wageningen.

Verslag van de excursie der Bryologische Werkgroep op 2 en 3 Nov. 1946.
Voor het begin der excursie werd door het bestuur en enkele anderen een voorbereidende excursie gehouden, die een goede terreinverkenning en ook interessante vondsten opleverde. Op de Zaterdagmiddagexcursie waren 10 deelnemers, evenals op de Zondagexcursie, waarbij echter een tweetal door andere vervangen was.

De belangrijkste bezochte terreinen waren de uiterwaard van de Rijn en de bossen op de Wageningse Berg alsmede het dal van de Renkumse Beek of Molenbeek. Er waren verschillende bryologische bijzonderheden te zien, zoals Buxbaumia, Cinclidotus, Barbilophozia, Marsupella; het is, wat dit betreft, dan ook een geslaagde excursie te noemen.

In dit verslag zullen nog andere waarnemingen ingevlochten worden, o.a. van de plaatselijke bryologische werkgroep, die het vorige seizoen regelmatig bij elkaar kwam en materiaal determineerde, zodat het een overzicht geeft van de meeste recente vondsten uit Wageningen.

Eerst volgt een terreinbeschrijving, die zeer summier gehouden is. Wageningen ligt op een knooppunt van verschillende landschappen, waarvan de Berg en de rivier al genoemd werden. Naar het Noordwesten ligt verder de Gelderse Vallei, die in het begin vrij smal is en Noordwaarts breder wordt, en van rivierkleistreek overgaat in een veengebied, dat echter thans ontgonnen wordt. Dit Binnenveld, dat op de excursie niet bezocht werd, heeft of had een mooie wilde flora; het blauwgrasland telt naast vele merkwaardige hogere planten ook interessante mossen, waarvan hier alleen Frullania Tamarisci aangestipt wordt, die echter na de inundatie van 1944-1945 niet meer teruggezien is. Tussen het Binnenveld en de hoge zandstreken van de Veluwe bevindt zich een gordel van weilanden met vele boomgroepen en bosjes, welke